

ЗМІСТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ГІПЕРАКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.

Бура Оксана Борисівна

Україна, м.Запоріжжя, загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №52

В Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІ столітті, пріоритетними напрямами державної політики щодо розвитку освіти є формування в дітей та молоді загальнолюдських цінностей, сучасного світогляду, розвиток творчих здібностей і навичок самостійного наукового пізнання, самоосвіти і самореалізації особистості. З огляду на це суттєвого значення набуває проблема корекції гіперактивної поведінки на ранніх етапах її вияву, зокрема в дітей молодшого шкільного віку. Вже в цьому віці можна спостерігати досить чіткі симптоми негативних відхилень у поведінці, які за відсутності відповідної корекційної роботи поступово перетворюються в злочинні дії в підлітковому віці.

Важливим завданням сучасної початкової школи є формування гармонійно розвиненої, фізично та психічно здорової особистості.

Негативні психічні стани молодших школярів досліджувалися психологами й педагогами О.Л.Венгером, Т.П.Гавриловою, А.К.Дусавицьким, С.В.Крюковою, І.М.Нікольською, А.М.Прихожан, Т.П.Смірноюю, Н.П.Слободяник, Л.М.Співак та ін.

Мета статі - розкрити зміст соціально-педагогічної корекції поведінки гіперактивних школярів молодшого шкільного віку в загальноосвітньому закладі.

Питання соціально-педагогічної корекції поведінки гіперактивних школярів було в центрі уваги вітчизняних соціальних педагогів Н.В. Заверики, І.Д. Зверевої, А.Й Капської.

При визначенні гіперактивності важливим є питання про причини поведінки даного типу дітей, оскільки розуміння причин дає можливість намітити систему соціально-педагогічної корекції гіперактивності як особливого варіанту розвитку й сформулювати окремі принципи реалізації індивідуального соціально-педагогічного підходу до цих дітей [1].

В контексті наших наукових пошуків доречним є звернення до змісту корекції гіперактивної поведінки дитини в ході навчальної діяльності.

Завдання і спрямованість корекційної роботи визначаються принципами, заснованими на фундаментальному положенні про те, що особистість є цілісна психологічна структура, яка формується в ході життя людини шляхом засвоєння суспільних форм свідомості та поведінки. Відбувається це за рахунок спілкування з дорослими і, насамперед, завдяки діяльності, яка є головною на даному етапі онтогенезу.

Зміст навчального матеріалу повинен відповідати низці методичних принципів, спрямованих на забезпечення системного засвоєння знань учнями із синдромом гіперактивності: посилення ролі практичної спрямованості навчального матеріалу; виявлення суттєвих ознак явищ, що вивчаються; опора на життєвий досвід дитини; опора на об'єктивні внутрішні зв'язки у змісті навчального матеріалу як в межах окремого предмету, так і між предметами; дотримання при визначанні обсягу навчального матеріалу принципу необхідності та достатності [3,с. 401].

Вважаємо, що саме тому, соціально-педагогічна корекція гіперактивності молодших школярів повинна проводитися у трьох напрямках: по-перше, розвиток дефіцитарних функцій (уваги, рухового контролю та контролю поведінки); по-друге, відпрацювання конкретних навичок взаємодії з дорослими та однолітками; по-третє, робота з подолання проявів агресії та гніву[2].

У зв'язку з вище означеним нами було обґрунтовано зміст соціально-педагогічної корекції гіперактивної поведінки молодших школярів.

Доведено, що до змісту корекційної діяльності входили наступні блоки: соціально-педагогічні умови корекції гіперактивної поведінки молодших школярів; мета, завдання, функції соціально-педагогічної корекції; принципи корекційної роботи соціального педагога з молодшими школярами; види особистісно-значущої соціально-педагогічної діяльності учнів початкових класів; напрямки соціально-педагогічної корекції гіперактивної поведінки молодших школярів; упровадження комплексної методики соціально-педагогічної корекції гіперактивної поведінки молодших школярів.

Мета соціально-педагогічної корекції гіперактивної поведінки молодших школярів, з нашої точки зору, полягає у формуванні соціально активної позиції учнів.

Завданнями соціально-педагогічної корекції гіперактивної поведінки молодших школярів є збагачення позитивного соціального досвіду учнів; зниження рівнів негативних психоемоційних станів учнів.

Нами визначено наступні функції корекційної роботи соціального педагога з молодшими школярами: діагностичну; соціалізуючу; компенсуючу; корегуючу.

Організація соціально-педагогічної корекції гіперактивної поведінки молодших школярів містила наступні напрямки роботи соціального педагога: робота соціального педагога з молодшими школярами; робота соціального педагога з вчителями початкових класів; робота соціального педагога з батьками гіперактивних молодших школярів.

Упровадження комплексної методики соціально-педагогічної корекції гіперактивної поведінки молодших школярів було спрямовано на єдність виховних зусиль соціального педагога і вчителя початкових класів, структурування видів

діяльності, поєднання методів і засобів соціально-педагогічного впливу, здійснення соціально-педагогічного моніторингу. Результатом діяльності соціального педагога з соціально-педагогічної корекції гіперактивної поведінки молодших школярів буде зниження рівнів гіперактивності учнів і подолання у них проявів гіперактивної поведінки; підвищення педагогічної культури батьків гіперактивних учнів, а також підвищення психолого-педагогічної компетентності вчителів початкової школи з організації взаємодії з гіперактивними учнями в загальноосвітньому закладі.

Зазначимо, що корекційна робота соціального педагога з гіперактивної поведінки молодших школярів повинна проводитися з дітьми, батьками та педагогами початкової школи. Для здійснення соціально-педагогічної корекції гіперактивної поведінки молодших школярів необхідно підготувати спеціальну комплексну програму занять з дітьми, визначити окремі ігри та вправи, обґрунтувати просвітницьку діяльність для батьків та вчителів початкових класів, скласти рекомендації з питання взаємодії та стосунків з гіперактивними дітьми, організації їх спілкування.

Відзначимо, що ефективність корекції гіперактивної поведінки молодших школярів забезпечується дотриманням принципів гуманізації, самореалізації, вільного вибору дитини, пріоритетністю ігрової діяльності в роботі соціального педагога з гіперактивними учнями початкової школи. Соціально-педагогічний зміст розроблених корекційних заходів передбачає розвиток соціальної активності, культури спілкування молодших школярів.

Таким чином, під соціально-педагогічною корекцією гіперактивної поведінки учнів початкової школи розуміємо безперервний процес взаємодії соціального педагога, батьків та вчителів, що спрямований на виявлення, зменшення та подолання негативних відхилень у поведінці учнів.

Література

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери [Текст] / [за ред. проф. І.Д. Звереві]. – Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. – 536 с.
2. Заверико Н.В. Соціально-педагогічна корекція: розвиток поняття в історичній перспективі / Н.В. Заверико // Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. – 2010. – №2 (13). – С. 60-64.
3. Психология детей с задержкой психического развития: хрестоматия / [сост. О.В. Защирина]. – СПб.: Речь, 2003. – 432 с.